

MARMARA ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANELERİ BİLGİ OKURYAZARLIĞI VE KÜTÜPHANE KULLANICI EĞİTİMLERİ ESASLARI

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri öğrenim, öğretim ve kullanıcı deneyimini desteklemede çok önemli bir role sahip olup üniversitenin tüm öğrencilerinin eğitimlerine yardımcı olacak doğru kaynaklara erişebilmelerini desteklemektedir. Böylelikle öğrencilerin üniversite hayatları boyunca başarılı olmak için ihtiyaç duydukları bilgi ve araştırma becerilerini kazanabilmelerini sağlamaktadır.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri öğrencilere bu desteğini hem yüz yüze hem de çevrimiçi olarak vermiş olduğu "Bilgi Okuryazarlığı ve Kütüphane Kullanıcı Eğitimleri" ile sunar.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) "Beacons of the Information Society" adlı yayınında Bilgi Okuryazarlığını yaşam boyu öğrenme ve sivil katılım için gerekli bir insan hakkı olarak tanımlamaktadır:

"Bilgi Okuryazarlığı yaşam boyu öğrenmenin merkezinde yer alır. Yaşamın her kesimindeki insanları kişisel, sosyal, mesleki ve eğitimsel hedeflerine ulaşmak için bilgiyi etkin bir şekilde arama, değerlendirme, kullanma ve üretme konusunda güçlendirir. Bilgi okuryazarlığı dijital bir dünyada temel bir insan hakkıdır ve tüm ulusların sosyal katılımını teşvik eder."

Giriş

Üniversite kütüphaneleri bilgi okuryazarlığı eğitimi yoluyla üniversitelerin öğrenim ve öğretim misyonlarına değer katar. Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri 2008 yılından itibaren kullanıcılarına bilgiyi tanımlama, bulma ve değerlendirme becerileri ile bilgileri sağlamak için disiplinler arasında araştırma eğitimi sunmaktadır.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri Bilgi Okuryazarlığı Misyonu: Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri üniversitenin eğitim, araştırma, hizmet ve ekonomik kalkınma programlarını desteklemek için bilimsel kaynakları edinir, korur, erişilebilir hale getirir ve eğitim verir; yenilikçi hizmetler geliştirir ve kapsayıcı bir amaca ulaşmak için yeni teknolojileri uygular ve kullanıcılarımızın ihtiyaçlarına hizmet etmektedir.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri bilgi okuryazarı bir üniversite topluluğunun gelişimini aşağıdaki yollarla teşvik eder:

1. Bilgi okuryazarlığını akademik programlara entegre etmek için üniversite genelindeki meslektaşlarla iş birliği yaparak,
2. Bireylere ve sınıflara yüz yüze ve çevrimiçi olarak eğitim vererek,
3. Üniversite topluluğunun ihtiyaçlarına yönelik eğitim sağlayarak,
4. Kütüphanedeki her etkileşimi, özellikle de referans sorularını, kullanıcılar için bir öğrenme fırsatı haline getirmek için çalışarak,
5. Tüm bu eğitimlerin içeriğini sürekli gözden geçirerek ve kütüphanecilerin kendi becerilerini düzenli olarak yenileyerek iyi sonuçlar elde edebileceğini öngörmektedir.

Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığının amacı öğrencilerin bilgiyi eleştirel bir şekilde değerlendirme becerilerini geliştirmek ve bu becerileri hayatları boyunca kullanmaya devam etmelerini sağlamaktır.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri bilgi okuryazarlığı programını yükseköğretimdeki öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini değerlendirmek için ölçülebilir sonuçlarla ifade edilen 5 standarda dayandırmaktadır. Bunlar;

1. İhtiyaç duyulan bilginin kapsamını belirlemek,
2. Bilgiye etkin ve verimli bir şekilde erişim sağlamak,
3. Bilgi ve kütüphane kaynaklarını eleştirel olarak değerlendirmek,
4. Bilgiyi belirli bir amaç için etkili bir şekilde kullanmak,
5. Bilgiyi etik ve yasal olarak kullanmak ve birleştirmektir.

Bu standartlar kullanıcının bilgi okuryazarlığı ihtiyaçlarına odaklanır ve kendilerini ölçmek için yöntemler geliştirmede kütüphaneciler için kılavuz görevi görür.

Kütüphane Kullanımı

Bilgi Okuryazarlığı ve Kütüphane Kullanıcı Eğitimleri programının ilk aşamasında öğrenciler için bilgi okuryazarlığının temelleri atıldıktan sonra yukarıda geçen 5 standardın uygulanmasına yönelik olarak kütüphane tarafından sağlanan basılı ve elektronik kaynaklar ile sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde nasıl kullanılacağı üzerinde durulmakta ve bu çerçevede gerekli olan tüm bilgilendirmeler örneklerle yapılmaktadır.

Hizmet Verilen Gruplar

Bilgi Okuryazarlığı ve Kütüphane Kullanıcı Eğitimleri lisans ve lisansüstü öğrencileri ile öğretim üyeleri ve personelinin öğretim ve araştırma ihtiyaçlarına odaklanmaktadır.

Akademik başarı kütüphanenin misyonu için çok önemli olup kütüphanenin kullanıcı katılımını ve kalıcılığını destekleme yolları şunlardır:

- Kullanıcıların yaşam boyu öğrenen bireyler haline gelmesiyle birlikte bilgi - beceri ve kontrol duygusunun geliştirilmesine yardımcı olmak.
- Bilgiyi bulma, seçme, değerlendirme ve alıntı yapma konusunda kendi kendine yeterliliklerini geliştiren kullanıcı odaklı bir öğretim programı sağlamak.
- Kullanıcıları bilgi okuryazarı olmaları için güçlendirmek, böylece kaygılarını azaltmak ve yeni konu ve sorunlarla başa çıkma becerilerine olan güvenlerini artırmak.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri Bilgi Okuryazarlığı ve Kütüphane Kullanıcı Eğitimleri Programının hedefinde şu gruplar vardır:

Lisans Öğrencileri: Kütüphane eğitiminin genel hedefleri bilgi okuryazarlığı becerilerini oluşturmak, öğrencileri temel bilgi okuryazarlığı kavramlarıyla tanıştırmak ve kütüphanede sunulan bilgi kaynakları ile hizmetlerin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamaktır. Kütüphanecilerin yönettiği bu yüz yüze ve çevrimiçi eğitim oturumları lisans öğrencileri için aktif bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Lisansüstü Öğrenciler: Dersle ilgili eğitim ve bireysel danışmanlık, lisansüstü düzeydeki öğrenciler için en yaygın eğitim yöntemidir. Lisansüstü eğitim oturumları, akademik yazım ve bibliyografik yönetim yazılımları da dahil olmak üzere ileri düzey özel bilgi okuryazarlığı ile kütüphane kullanım becerilerine odaklanmaktadır.

Uluslararası Öğrenciler: Bilgi Okuryazarlığı ve Kütüphane Kullanıcı Eğitimleri uluslararası öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirmelerini, doğru ve güvenilir kaynaklara erişimlerini ve bu becerileri kazandırmak için eğitim programları ve kaynaklar sunmaktadır.

Akademik Personel: Bilgi okuryazarlığı kavramları ve becerilerine ilişkin farkındalık, öğretim üyeleri için kendi araştırma ve öğretimlerinde önemlidir. Kütüphaneciler öğretim üyelerine bilgi araştırma becerileri konusunda bilgi okuryazarlığı eğitimi desteği sağlamaktadır. Akademisyenlerin disiplinine özel kaynakların kullanımını sağlamak için birebir danışmanlıklar uygulanabilmektedir.

Ayrıca, Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri kullanıcılarına ihtiyaç duydukları anda 7/24 birçok çevrimiçi öğrenme fırsatı sunmaktadır. Bunlar arasında belirli konu ve başlıklar üzerine LibGuides gibi öğreticiler, temel bilgi okuryazarlığı kavramları üzerine kısa video eğitimleri, çevrimiçi hızlı rehberler, video turları vb. yer almaktadır. Kütüphanemiz, liseler ve talep üzerine diğer gruplar için oryantasyon ve eğitim sağlamaktadır.

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri Bilgi Okuryazarlığı ve Çevirim içi Eğitim Takvimi

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri Yardım Videoları

Marmara Üniversitesi Kütüphaneleri Araştırma Rehberleri

